

دانشگاه علامه طباطبائی
دانشکده‌ی روانشناسی و علوم تربیتی

پایان نامه جهت

اخذ مدرک

کارشناسی ارشد رشته علوم تربیتی (آموزش و پرورش پیش
دبستانی)

عنوان:

رابطه‌ی عمل به باورهای دینی والدین با میزان سازگاری
(عاطفی، اجتماعی، آموزشی) دانش آموزان پایه‌ی
چهارم و پنجم ابتدایی شهرری سال تحصیلی ۸۹-۱۳۸۸

استاد راهنما:

جناب آقای دکتر ملکی

استاد مشاور:

سرکار خانم دکتر مفیدی

استاد داور:

جناب آقای دکتر آموزگار

پژوهشگر: فریده فغانی

سال تحصیلی ۸۹-۱۳۸۸

تشکر و قدردانی

سپاس ایزد متعال را که در سایه الطاف بیکرانیش، جرعه نوش
ساغر کیمیای تحصیل را به پایان رساندم. اکنون در آغاز راه

با او پیمان می بندم که تمامی زندگی ام را در راه خدمت به خلق او صرف کنم، باشد که در این راه همچون گذشته مرا یاری فرماید.

اکنون که کار تدوین این پایان نامه به اتمام رسیده است، بر خود لازم می دانم که سپاس قلبی خود را از استاد والا مقام و ارجمند، جناب آقای دکتر حسن ملکی، که راهنمایی این رساله را بر عهده داشتند و همواره در طول نگارش آن با راهنمایی-های ارزنده و خردمندانه خویش و نکته سنجی های دقیق و پیگیرانه که از سر اخلاص و صمیمانه و با روی گشاده در تمام مراحل تدوین این تحقیق مرا یاری نمودند ابراز دارم و همچنین از استاد مشاور، سرکار خانم دکتر فرخنده مفیدی که با حوصله و صبر مضاعف مرا در این مسیر همراهی نمودند و نیز از جناب آقای دکتر محمدحسن آموزگار که با وجود مشغله های فراوان، داوری این پایان نامه را تقبل نمودند بسیار سپاسگزارم. و در پایان، مراتب سپاس و قدردانی خود را نسبت به تمام عزیزانی که پایان این دفتر، بدون همکاری ایشان میسر نمی شد، ابراز می دارم.

خدایا چنان کن سرانجام کار
تو خشنود باشی و ما رستگار

تقدیم به پیشگاه

والاترين انسانها و اولين
مربيان زندگى ام كه فرزندى آنها،
افتخار من است.

و

تقديم به برادران مهربانم؛
كه حمايت و محبتشان غنيمت و نوريست
در يلدای شكيبایى دوران
تحصيل و
زندگى ام .

چکیده :

خانواده نخستين محيط تربيتى است كه انسان را تحت تأثير قرار
مى دهد و شاکله‌ی تربيتى انسان را سامان مى دهد. هرچه
ساختار خانواده از سلامت، اعتدال، محبت و عشق بيشتريست و بنيان
هاى محکم معنوى و توحيدى برخوردار باشد، شخصيت تربيتى
افراد آن خانواده مطلوبتر خواهد شد.

هدف اصلی در این پژوهش بررسی رابطه‌ی عمل به باورهای دینی والدین با میزان سازگاری دانش‌آموزان شهری است. روش تحقیق حاضر از نوع پس‌رویدادی (توصیفی، تبیینی) است و شامل ۵ فرضیه است. (۱) بین عمل به باورهای دین والدین با میزان سازگاری عاطفی دانش‌آموزان رابطه معنادار وجود دارد. (۲) بین عمل به باورهای دینی والدین با میزان سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان رابطه معنادار وجود دارد. (۳) بین عمل به باورهای دینی والدین با میزان سازگاری آموزشی دانش‌آموزان رابطه معنادار وجود دارد. (۴) میزان عمل به باورهای دینی والدین بیشتر از پدران است. (۵) میزان سازگاری دانش‌آموزان دختر بیشتر از پسران است که جهت بررسی ۶۰ دانش‌آموز دختر و پسر و ۱۲۰ نفر از والدین (پدر و مادر) آنها به صورت نمونه‌گیری خوشه‌ای انتخاب شدند. ابزار مورد استفاده در این پژوهش آزمون عمل به باورهای دینی (معبد) و برای مقیاس سازگاری سینها و سینگ مورد استفاده قرار گرفت. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی که شامل (سنجش آماره‌های پراکندگی مرکزی و فراوانی استفاده شده است و برای آمار استنباطی (رگرسیون ساده و آزمون T استودنت) برای دو گروه مستقل استفاده شد.

بر اساس نتایج بدست آمده بین عمل به باورهای دینی والدین با میزان سازگاری دانش‌آموزان رابطه معنادار وجود دارد. در سازگاری عاطفی با میزان عمل به باورهای دینی پدران رابطه وجود دارد.

در سازگاری اجتماعی با میزان عمل به باورهای دینی والدین رابطه وجود ندارد. در سازگاری آموزشی با میزان عمل به باورهای دینی مادران رابطه وجود دارد. بین سازگاری دختران

و پسران تفاوت معناداری وجودی ندارد. عمل به باورهای دینی مادران بیشتر از پدران است.

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

فصل اول: کلیات پژوهش

۲	مقدمه
۳	بیان مسئله
۵	اهمیت و ضرورت تحقیق
۶	اهداف تحقیق
۶	هدف کلی
۶	اهداف جزئی
۶	سؤالهای تحقیق
۷	فرضیه های اصلی تحقیق
۷	تعریف مفاهیم و واژگان اختصاصی
۷	تعریف نظری
۸	تعریف عملیاتی

فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه تحقیق

۱۰	مقدمه
۱۲	دین
۱۳	تعریف دین
۱۳	تعریف دین در اسلام
۱۵	توجه روان شناسی به دین و جنبه های معنوی آن
۱۷	روان شناسی و دین
۱۷	تعریف دین و مذهب
۱۸	تأثیر عقاید و گرایشهای دینی در زندگی
۲۰	نظریات مختلف در مورد نقش مذهب در بهداشت روانی

۲۲	دیدگاه اسلام در مورد سلامت روان
۲۳	دیدگاه صاحب نظران غربی در مورد تأثیر اعتقادات مذهبی بر سلامت روان
۲۵	ایمان و حقیقت آن
۲۶	رابطه ایمان و عمل
۲۷	نقش ایمان در زندگی
۲۸	خانواده در اسلام
۳۰	نقش خانواده در سلامت روانی فرزندان از دیدگاه اسلام
۳۰	نقش بینش های دینی در خانواده
۳۱	اعتقاد به خدا
۳۳	اعتقاد به رسالت و امامت
۳۴	اعتقاد به زندگی پس از مرگ
۳۶	اهمیت تربیت اخلاقی و دینی
۳۸	نقش والدین در تربیت دینی و اخلاقی
۳۹	ضرورت تربیت دینی کودکان
۴۱	کودک و نیاز به مذهب
۴۲	خانواده مذهبی و سلامت روان
۴۳	مذهب، عاملی مؤثر در ارتقای تحصیلی فرزندان
۴۳	خانواده های مذهبی و تمرکز حواس فرزندان
۴۴	تأثیر عبادت در ایجاد آرامش روح و روان
۴۵	نقش های مهم خانواده
۴۶	نگرش ها و رفتار والدین
۴۸	محیط های نامساعد خانوادگی
۴۹	عوامل مؤثر بر سلامت روان کودک
۵۱	سازگاری
۵۴	سازگاری و ناسازگاری
۵۵	فرد سازگار و ناسازگار
۵۵	ویژگیهای فرد خوب سازمان یافته

۵۶	خصوصیات فرد ناسازگار
۵۶	عوامل موثر در سازگاری
۵۹	سازگاری و بهداشت روانی
۶۰	فرایند سازگاری
۶۱	اصول سازگاری
۶۲	روابط والد-کودکان و ناسازگاری
۶۴	ابعاد سازگاری
۶۴	سازگاری عاطفی
۶۶	رشد عاطفی
۶۶	نقش خانواده در رشد و سازگاری عاطفی کودک و نوجوان
۶۷	سازگاری اجتماعی
۶۹	اجتماعی شدن و سازگاری
۶۹	سازگاری آموزشی
۷۲	نظریه های سازگاری
۷۵	علت ناسازگاری کودکان در عصر حاضر
۷۵	تحقیقات داخل کشور
۸۱	تحقیقات خارج از کشور

فصل سوم: روش تحقیق

۸۵	مقدمه
۸۵	روش پژوهش
۸۵	ابزار پژوهش
۸۶	مقیاس عمل به باورهای دینی (معبد M)
۸۶	پایایی و اعتبار آزمون معبد
۸۷	پرسش نامه‌ی سازگاری دانش آموزان
۸۸	روش نمره گذاری
۸۹	جامعه
۸۹	نمونه

۹۰	مراحل اجرای پژوهش
۹۰	روش تجزیه و تحلیل داده ها

فصل چهارم: تجزیه و تحلیل داده های آماری

۹۲	مقدمه
۹۲	توصیف داده ها
۱۰۴	تحلیل داده ها
۱۰۵	فرضیه های پژوهش

فصل پنجم : بحث و نتیجه گیری

۱۱۳	مقدمه
۱۱۳	توضیح و تفسیر ویژگیهای نمونه آماری
۱۱۴	بحث و نتیجه گیری از فرضیه های پژوهش
۱۱۷	نتیجه گیری
۱۱۹	پیشنهادهای کاربردی
۱۲۰	پیشنهادهای پژوهشی
۱۲۱	محدودیتهای محقق
۱۲۲	منابع فارسی
۱۳۲	منابع لاتین
۱۳۴	پیوستها

فهرست جداول

جدول ۱-۴	جدول توزیع شاخصهای مرکزی پراکندگی متغیرهای سازگاری عاطفی، اجتماعی و آموزشی و باورهای دینی والدین	۹۲
جدول ۲-۴	جدول توزیع فراوانی تحصیلات پدران	۹۳
جدول ۳-۴	جدول توزیع فراوانی تحصیلات مادران	۹۴
جدول ۴-۴	جدول توزیع فراوانی شغل پدران	۹۵
جدول ۵-۴	جدول توزیع فراوانی شغل مادران	۹۶
جدول ۶-۴	جدول توزیع فراوانی سن پدران	۹۷
جدول ۷-۴	جدول توزیع فراوانی سن مادران	۹۸
جدول ۸-۴	جدول توزیع فراوانی سازگاری اجتماعی	۹۹
جدول ۹-۴	جدول توزیع فراوانی سازگاری عاطفی	۱۰۰
جدول ۱۰-۴	جدول توزیع فراوانی سازگاری آموزشی	۱۰۱
جدول ۱۱-۴	جدول توزیع فراوانی باورهای دینی پدران	۱۰۲
جدول ۱۲-۴	جدول توزیع فراوانی باورهای دینی مادران	۱۰۳
جدول ۱۳-۴	جدول بررسی پیش فرض نرمال بودن داده ها	۱۰۴
جدول ۱۴-۴	جدول همبستگی سازگاری دانش آموزان با باورهای دینی والدینشان	۱۰۵
جدول ۱۵-۴	جدول همبستگی سازگاری عاطفی دانش آموزان با باورهای دینی والدینشان	۱۰۵
جدول ۱۶-۴	جدول همبستگی سازگاری اجتماعی دانش آموزان با باورهای دینی والدینشان	۱۰۶
جدول ۱۷-۴	جدول همبستگی سازگاری آموزشی دانش آموزان با باورهای دینی والدینشان	۱۰۶
جدول ۱۸-۴	جدول مقایسه تفاوت بین باورهای دینی مادران و پدران	۱۰۷
جدول ۱۹-۴	جدول مقایسه تفاوت بین سازگاری دختران و پسران	۱۰۷
جدول ۲۰-۴	جدول همبستگی سازگاری آموزشی دانش آموزان و باورهای دینی والدینشان	۱۰۸
جدول ۲۱-۴	ضریب همبستگی و ضریب تعیین R^2	۱۰۸
جدول ۲۲-۴	نتایج تحلیل واریانس به منظور تعیین معناداری ضریب تعیین R^2	۱۰۸
جدول ۲۳-۴	ضرایب بتا و مقدار ثابت برای پیش بینی سازگاری آموزشی از روی باورهای دینی مادران	۱۰۹
جدول ۲۴-۴	مقایسه تفاوت بین باورهای دینی مادران و پدران	۱۰۹
جدول ۲۵-۴	مقایسه تفاوت بین سازگاری دختران و پسران	۱۱۱

فهرست نمودارها

۹۳	نمودار ۱-۴ مقایسه توزیع تحصیلات پدران
۹۴	نمودار ۲-۴ مقایسه توزیع تحصیلات مادران
۹۵	نمودار ۳-۴ مقایسه توزیع شغل پدران
۹۶	نمودار ۴-۴ مقایسه توزیع شغل مادران
۹۷	نمودار ۵-۴ مقایسه سن پدران
۹۸	مقایسه ۶-۴ مقایسه سن مادران
۹۹	مقایسه ۷-۴ مقایسه سازگاری اجتماعی
۱۰۰	مقایسه ۸-۴ مقایسه سازگاری عاطفی
۱۰۱	مقایسه ۹-۴ مقایسه سازگاری آموزشی
۱۰۲	نمودار ۱۰-۴ مقایسه باورهای دینی مادران
۱۰۳	نمودار ۱۱-۴ ماتریس همبستگی متغیرها
۱۰۴	نمودار ۱۲-۴ مقایسه باورهای دینی والدین
۱۱۰	نمودار ۱۳-۴ مقایسه باورهای دینی والدین

فصل اول

کلیات پژوهش

مقدمه:

یک از خصوصیات که انسان را از سایر مخلوقات متمایز می‌سازد این است که انسان موجودی است که قادر به برقراری ارتباط با دیگران می‌باشد، و برای رفع نیازهایش به طرق مختلف با دیگران ارتباط برقرار می‌کند و به قولی: انسان موجودی است،

فراگیرنده که از نخستین روزهای حیات تلاش می کند که با اطرافیان و محیط خود ارتباط برقرار کند. این موقعیت زمینه مناسبی به وجود آورده است تا خانواده بتواند میان عواطف و افکار کودک پیوند برقرار کرده و ارزشها و معیارهای خود را منتقل کند (وفادار، جوان بخت اول، ۱۳۸۴).

اولین ارتباطات کودک در کانون خانواده به وجود می آید و اولین تجربه های با دیگران بودن، و به طور کلی ارتباط، در خانواده رقم می خورد و می توان گفت: خانواده اولین و مهمترین محیطی است که کودک در آن از کیفیت روابط انسانی آگاهی می یابد. فرزندان بسیاری از الگوهای رفتاری- خصوصیات اخلاقی- انگیزه ها و نگرشها و ارزش های والدین خود را از طریق فرایندهای تقلید و همانندسازی کسب می کنند (بیابانگرد، ۱۳۷۸، ص ۳۵).

در میان ارزشها و باورهایی که در شکل دادن به روش زندگی افراد نقش مهمی را ایفا می کنند، ارزشها و معتقدات دینی و مذهبی، از عناصر متشکله مهم شخصیت می باشند. بدین ترتیب معتقدات و دستورات دینی در تمام شئون زندگی دخالت داشته و از عوامل مؤثر در رشد شخصیت بوده و روابط بین فردی و اجتماعی افراد را مشخص می کند. از این رو دین عاملی است مهم برای حفظ و ارتقاء سلامت چه بدنی و چه روانی (داویدیان، ۱۳۷۶).

قدر مسلم این است که خانواده در این راستا به عنوان یک واحد تربیتی و اجتماعی در حین تأمین نیازهای زیستی و روانی کودکان و نوجوانان و شکل دادن به شخصیت آنان نقش اساسی دارد. چراکه خمیرمایه شخصیت فرد در محیط خانواده شکل می گیرد. محیط و شرایط خانوادگی می تواند عامل تشویق کننده یا بازدارنده در مراحل رشد باشد.

نگرش خانواده نسبت به فرد موجبات سازگاری یا ناسازگاری او را با محیط خارج از خانه فراهم می آورد. عشق و محبت، پذیرش و اعتماد، تشویق و ستایش فرد به عنوان یک انسان از جمله عوامل تعیین کننده در سازگاری فرد در محیط خارج خانه است. هرگاه نگرش های والدین نسبت به فرد نامطلوب باشد، مانند نگرش مستبدانه، سهل گیرانه، سازگاری فرد با مدرسه، همسالان و جامعه را دشوار می سازد (ماسن^۱، ترجمه ی یاسایی، ۱۳۸۲).

امید است که این فعالیت تحقیقی بتواند بر غنای نظریه های پیشین مبتنی بر تأثیر شگرف خانواده و دین در تأمین بهداشت روان و سلامت فرد در سازگاری روانی و اجتماعی و چگونگی ارتباط با اعضا بیفزاید. همچنین بتواند توجه والدین و دست اندرکاران امر تعلیم و تربیت را به نقش مهم خانواده و ارزشها و باورهای دینی بیشتر معطوف سازد، تا با تدارک زمینه های مناسب برای داشتن نظام خانوادگی سالم و پویا بتوانیم از طریق اعمال شیوه های تربیتی صحیح و حاکم کردن الگوهای رفتاری مناسب التیام بخش آلام و مشکلات ناشی از ناسازگاری کودکان باشیم.

بیان مسئله:

در ۱۵ سال اخیر توجه رو به افزونی به تأثیر تجارب درون خانواده به طور کل و تأثیر روابط اعضای خانواده بر رشد کودکان شده است. برخی از محققین خانواده را به منزله سیستم تلقی نموده و بر این نکته تأکید نموده اند که تأثیر خانواده به صورت یک واحد خیلی بیشتر از مجموعه اجزای آن است. به طور کلی مطالعات قبلی تأکید کرده اند که از یک سو خانواده ناکارآمد مرکزی است که در آن بزهکاری رشد می کند

¹ Massen

و از سوی دیگر خانواده‌ی قوی می‌تواند کودک را تغذیه کرده و از او حمایت کند حتی زمانی که گروه همسالان یا مدرسه در این زمینه کارآمد عمل نکند (راچکین^۱ و همکاران، ۲۰۰۰).

در واقع یکی از نهادهای اصلی و عمده جامعه، خانواده است، که هرگونه خللی در این نهاد، ارکان جامعه را متزلزل می‌سازد. اصلی‌ترین و اساسی‌ترین کارکرد اجتماعی خانواده، تربیت و پرورش کودکان سازگار با جامعه است تا از این طریق، ارتباط بین آحاد جامعه ممکن و میسر گردد و همکاری و همیاری بین اعضای آن آسان شود و وحدت و یکپارچگی و استحکام جامعه استمرار یابد (مایر، ترجمه‌ی نظیری، ۱۳۷۰).

اکثر مشکلات رفتاری که ریشه در خانواده دارند برخاسته از تعاملات درون خانواده می‌باشد که کودکان این تعاملات را غیرقابل تحمل یا حداقل تند و خشن درک می‌کنند، سوء استفاده و نادیده گرفتن در طول دوران کودکی نشان داده است که در افزایش خطر بزهکاری و ناسازگاری در سال‌های بعد تأثیر دارد (راچکین و همکاران، ۲۰۰۰).

از طرفی در میان ارزشها و باورهایی که در شکل دادن به روش زندگی افراد نقش مهمی را ایفا می‌کند، ارزشها و باورهای دینی و مذهبی از عناصر متشکله مهم شخصیت می‌باشند. بدین ترتیب اعتقادات دینی در تمام شئون زندگی دخالت داشته و عامل مهمی برای حفظ و ارتقاء سلامت روان بوده است.

آنچه که مسئله پژوهش حاضر را تشکیل می‌دهد و تحقیقات دیگر تاکنون بدان نپرداخته‌اند این است که عمل به باورهای دینی والدین تا چه اندازه در سازگاری کودکان می‌تواند نقش داشته باشد و با توجه به الگوگیری کودکان از والدین، با

¹ Rachkin

این توضیح اهمیت خانواده و جایگاه دین در خانواده مشخص می گردد.

پژوهش حاضر به دنبال بررسی و تحقیق در این زمینه می باشد که چه رابطه ای می تواند بین عمل به باورهای دینی والدین با میزان سازگاری کودکان داشته باشد و در این میان چه تفاوتی میان سازگاری دختر و پسر وجود دارد؟

ضرورت و اهمیت تحقیق:

خانواده اولین پایه گذار شخصیت، ارزشها و معیارهای فکری است که نقش مهمی در تعیین سرنوشت و کسب خط مشی زندگی فرد دارد و اخلاق و صحت و سلامت روانی فرد تا حد بسیاری در گرو آن است (احدی و محسنی).

نتایج تحقیقی نشان می دهد که ۵۶ درصد از مشکلات تربیتی دانش آموزان به طور مستقیم در ارتباط با خانواده است. و قسمتی از مشکلات آموزشی، رفتاری، عاطفی و جسمانی نیز مربوط به خانواده است (اکبری، ۱۳۸۱).

سازگاری با خود و با محیط برای هر فردی یک ضرورت حیاتی است، موضوع ناهنجاریها، کجرویها و ناسازگاریهای اجتماعی همه روزه در جامعه ابعاد وسیعتری به خود می گیرد و خانواده در این راستا اساسی ترین و اصلی ترین کارکرد اجتماعی، یعنی تربیت و پرورش سازگاری کودکان و نوجوانان با موقعیت های جدید را به عهده دارد.

از طرفی تلاش برای شناساندن نقش دین و باورهای دینی در جنبه های گوناگون زندگی فردی و اجتماعی انسان حائز اهمیت است. پژوهش هایی که اخیراً در زمینهی مذهب و معنویت بر سلامت روانی به انجام رسیده است، باعث شده اند تا نقش دین

در بهبود سلامت روانی دقیقتر مورد توجه قرار گیرد. هم اکنون بیش از ۳۰ اقامتگاه در دانشگاه های مختلف جهان بر دوره های خاص آموزش برای پرداختن به باورهای معنوی و مذهبی بیماران تأکید دارند و رهنمودهای انجمن روان پزشکی آمریکا در ۱۹۹۵ برای بذل توجه به باورهای معنوی و مذهبی بیماران نقش های مثبتی را در نظر می گیرند که مذهب و معنویت می توانند در درمان بیماری روانی ایفا کنند.

بنابراین با توجه به اهمیت ارزشها و باورهای دینی و عمل کردن به آنها که در تمام شئون زندگی نقش ایفا می کنند و از عوامل مؤثر در رشد شخصیت و روابط بین فردی و اجتماعی و سلامت روانی افراد هستند و از طرفی چون خانواده ها انتقال دهنده این ارزشها و معتقدات هستند و با توجه به اینکه در زمینه ارزشها و باورهای دینی والدین در سلامت روان و سازگاری کودکان در ایران تحقیقات بسیار اندکی صورت گرفته است، بنابراین توجه به این موضوع منحصر به فرد به ویژه از نظر روان شناسی بسیار مهم و ضروری است.

اهداف تحقیق

هدف کلی

بررسی رابطه عمل به باورهای دینی والدین با میزان سازگاری دانش آموزان (۱۰-۱۱) سال.

اهداف جزئی:

۱- بررسی رابطه عمل به باورهای دینی والدین با میزان سازگاری عاطفی دانش آموزان (۱۰-۱۱) سال دختر و پسر.

۲- بررسی رابطه عمل به باورهای دینی والدین با میزان سازگاری اجتماعی دانش آموزان (۱۰-۱۱) سال دختر و پسر.

- ۳- بررسی رابطه عمل به باورهای دینی والدین با میزان سازگاری آموزشی دانش آموزان (۱۱-۱۰) سال دختر و پسر.
- ۴- مقایسه سازگاری (عاطفی، اجتماعی، آموزشی) دختران و پسران.
- ۵- مقایسه عمل به باورهای دینی پدر و مادر.

سئوال های تحقیق:

- ۱- آیا بین عمل به باورهای دینی والدین با میزان سازگاری عاطفی دانش آموزان رابطه وجود دارد؟
- ۲- آیا بین عمل به باورهای دینی والدین با میزان سازگاری اجتماعی دانش آموزان رابطه وجود دارد؟
- ۳- آیا بین عمل به باورهای دینی والدین با میزان سازگاری آموزشی دانش آموزان رابطه وجود دارد؟
- ۴- آیا در عمل به باورهای دینی میزان سازگاری دختران بیشتر از پسران است؟
- ۵- آیا میزان عمل به باورهای دینی مادران بیشتر از پدران است؟

فرضیه های اصلی:

- بین عمل به باورهای دینی والدین با میزان سازگاری دانش آموزان رابطه معناداری وجود دارد.
- ۱- بین عمل به باورهای دینی والدین با میزان سازگاری عاطفی دانش آموزان دختر و پسر رابطه معنادار وجود دارد.
- ۲- بین عمل به باورهای دینی والدین با میزان سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر و پسر رابطه معنادار وجود دارد.
- ۳- بین عمل به باورهای دینی والدین با میزان سازگاری آموزشی دانش آموزان دختر و پسر رابطه معنادار وجود دارد.

۴- میزان سازگاری دانش آموزان دختر بیشتر از سازگاری پسران است.

۵- میزان عمل به باورهای دینی مادران بیشتر از پدران است.

تعریف مفاهیم و واژگان اختصاصی طرح:

الف: تعاریف نظری:

عمل به باورهای دینی: عمل به واجبات، عمل به مستحبات، فعالیت های مذهبی (عضویت در گروه های مذهبی و ...) و در نظر گرفتن مذهب در تصمیم گیریها و انتخاب های زندگی و برقراری روابط بر اساس اعتقادات دینی می باشد (گلزاری، ۱۳۸۳).

سازگاری: آماده شدن یا آماده ساختن خود برای وفق یافتن با شرایط جدید یا وفق دادن خود با چیزی است (آکسفورد، ۱۹۹۹).

سازگاری عاطفی: شناخت احساسات و عواطف مثبت و منفی در خود، کنترل داشتن بر احساسات منفی در ارتباط با خود و دیگران است (افشارنیاکان، ۱۳۸۱).

سازگاری اجتماعی: سازگاری شخصی با محیط اجتماعی خود می-باشد که این سازگاریها ممکن است با تغییر دادن خود با محیط بدست آید (افشارنیاکان، ۱۳۸۱).

سازگاری آموزشی: کنار آمدن با محیط مدرسه، معلمان، همکلاسی-ها و مواد آموزشی و محتوای دروس و همچنین علاقه مندی به تحصیل و توجه به درس می باشد (افشارنیاکان، ۱۳۸۱).

ب: تعاریف عملیاتی:

عمل به باورهای دینی: به نمره ای که افراد در آزمون معبد M (عمل به باورهای دینی) بدست می آورند.

سازگاری عاطفی: به نمره ای که افراد در آزمون سازگاری (سینها و سینگ) بدست می آورند.

سازگاری اجتماعی: به نمره‌ای که افراد در آزمون سازگاری (سینها و سینگ) بدست می‌آورند.

سازگاری آموزشی: به نمره‌ای که افراد در آزمون سازگاری (سینها و سینگ) بدست می‌آورند.

فصل دوم

مبانی نظری و

پیشینه تحقیق

مقدمه :

امروزه مطالعه خانواده به عنوان یک نهاد اجتماعی و سلول اصلی جامعه و یا کوچک ترین واحد بنیادی جامعه مورد توجه بسیاری از جامعه شناسان و مردم شناسان و روان شناسان اجتماعی بوده است. این امر با توجه به تأثیرات گسترش صنعت و رشد شهرنشینی در ابعاد و زمینه های مختلف مربوط به خانواده اهمیت بیشتری یافته و محققان را بر آن داشته تا جهت بررسی مسائل انسانی این نهاد را مورد تحقیق قرار دهند (وثوقی و نیکخلق، ۱۳۷۰). می دانیم آنچه که زمینه ساز رفتار سازگاران انسان در محیط زندگی خویش می باشد، کیفیت مطلوب و سالم عواملی است که ساخت شخصیت او را از سال های اولیه کودکی در اولین محیط اجتماعی یعنی خانواده شکل داده است. نقش خانواده به عنوان اولین محیط آموزشی در ایجاد یا عدم ایجاد اختلالات رفتاری، پیدایش بیماریها و اختلالات روانی و چگونگی کنار آمدن با آنها انکارناپذیر است. چراکه محیط خانواده نخستین محیطی است که الگوهای جسمی، عاطفی و شخصیتی فرد در آن پی ریزی و به تدریج شکل می گیرد و در این رهگذر خانواده به عنوان کانون عشق و محبت، کانون آموزش و عاطفه،